



Študijska knjižnica
Iolž. iztis

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglas za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstrom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstr. Telefon št. 53.
Upravnštvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Računi kr. poštnega čekovnega urada štev. 10.066.

Pomen Male antante.

Zastopnik brnskih «Lidovih Novin» je imel v Marijanskih Laznih priliko, da se zgovori z ministrskim predsednikom Pašičem o najaktualnejših političnih vprašanjih.

Na prvo vprašanje o Mali antanti je izjavil Pašič: Mala antanta ima velik pomen in velik raison d'être, ker svoj obstanek ne zahvali slučaju, ampak diktatu potrebe. Mirovne pogodbe so ustvarile v Evropi novo stanje, mnogo vprašanj pa je ostalo odprtih, katere je treba brez pogojno urediti in to zlasti v Srednji Evropi. V Srednji Evropi so nastale nove razmere in tudi težkoče v delu za stvarjenje in učvrščenje teh razmer. Časi so takci, da se moramo sami brigati za našo sigurnost. V starem prijatelju po krvi, Češkoslovaški, smo našli tudi državnega prijatelja. Leta 1920 smo sklenili pogodbo, katere namen je bil, da ščiti one dele Saint Germainsega in Trianonskega miru, na katerih temeljih je počivala izgradnja naših držav. Tej zvezi se je priključila tudi Rumunsko, ker se je sešla z nami na teh skupnih interesov. Toda danes se je delokrog dela naše zvezne razširil, nastale so nove potrebe, nove nevarnosti in z njimi nove dolžnosti. Nove naloge niso samo gospodarske, ampak tudi politične narave. V današnji Evropi ne moremo pričakovati, da se velesile brigajo za nas, ko vidimo, kakšno težko borbo imajo z Nemčijo, ki otežuje izvršitev mirovnih pogodb in povzroča nove težke situacije, katere more rešiti ne skupno enotno delo. Vidimo, da mir še ni upostavljen in da se morajo zmagovati s premaganimi boriti za izvršitev mirovnih pogodb in reparacij. Nemčija tega še ni zvršila in po njenem zgledu pridejo lahko Madžarska, Bolgarska in Avstrija. Dolžnost Male antante je, da prevzame del teh skrbiv nase in skupno poskrbi, da njeni premagani sosedne države izpolnijo obvezne, ki jih jim narekujejo mirovne pogodbe. Našo besedo mora čuti celá Evropa in zato smo smatrali potrebno, da naredimo iz Male antante močan in čvrst organizem. To se nam je posrečilo. Tudi Poljska se nam je pridružila.

Catulle Mendès:

Resnicoljubni Peter.

(Iz francoščine)
(Dalje.)

Menih je nadaljeval:

»Dobro bi bilo, gospodje, če bi nas spremili do kapelice, ker v tei temi bi lahko zgrešili pot. Še po dnevi ni varno hoditi tukaj okoli, kaj šele ponoči. Pov sod preže roparji na mirne potnike.«

Če bi imeli streleci le malo namena romati k oltarju svete Marcelane — kar bi ne upal trditi — bi se premislili, ko je začel medved, sedeč na zadnjih tacah, renčati. To vpitje je bilo res porok, da je bil medved hudič. Služabniki avignonskega sodnika so obrnili hitro hrbet in vsak je hotel biti na begu prvi, kar je roparjem zelo ugajalo. Ponosni so bili na svoj strategičen uspeh, zadovoljna je bila tudi gospodična Hugeta, ker je mislila, da je sedaj pot prosta in kavalir izven nevarnosti.

Naenkrat se pa zasliši glas:

»Ljudje božji, iz vas se norčujejo. Ta medved je pravi medved ne pa hudič. Ti ljudje pa, ki jih imate za menihe, so tatovi in roparji. Boli me, da jih moram izdati, ker so me rešili in mi pomagali. Toda jaz sem resnicoljubni Peter, kakor so sklenile dame.«

kolikor se njeni interesi približujejo našim. Naša država in Čehoslovaška tvorite jedro Male antante. Pri naših zadnjih posvetovanjih smo našli popolen sporazum in smo se medsebojno zavezali v vseh vprašanjih. Jaz morem samo konstatirati, da med nami ni bilo nikake razlike v mišljenju niti bi ne mogla nastati, ker so naši interesi vsi skupni. Naši odnosi so pridobili s tem, da so skupno delo razširili tudi na gospodarsko področje. To načelo je izraženo posebno v naši novi trgovski pogodbi in v različnih finančnih prometnih vprašanjih. Hočemo, da nudimo dokaz lepega skupnega življenja v najkonstruktivnejšem smislu. Hočemo, da se izpolni naša želja, da se povrno normalne razmere reda in dela. V skupnih vprašanjih nam bo pomagala Rumunsko in Poljska. Oni dve državi imata seveda interese, ki nas direktno ne tangirajo, v katerih jim hočemo mi samo z diplomatskim vplivom nuditi prijateljsko pomoč.

Vprašanje za se tvori Rusija. Naše stališče do Rusije je dovoli jasno in znano. Današnja Rusija je dala dokaze, da hoče svoje življenje prilagoditi z življenjem Evrope ali to še ni dovolj. Res je, ona je v marsičem popustila in se mora postaviti na stališče, da bode respektirala suvereniteto drugih držav, kako bi se mogli med nami vstvariti normalni odnosa. Nimamo razloga, da se vmesavamo v notranje vprašanja Rusije, glede tega smo jasno povdarjali našo neutralnost, toda srečni bomo, če Rusi čimprej vstvarijo tako stanje, ki bi nam omogočilo, da stopimo z njimi zopet v odnosa, kakor so bili preje. Zeleti bi bilo, da bi se notranje razmere prilagodile principu suverenitete naroda. Ko bodo to izvršeno, ne bodo ničesar na potu obnovi normalnih odnosa.

Gledate notranje politike je izjavil Pašič: Jaz smatram prometno vprašanje za najvažnejše vprašanje naše države. Temu vprašanju ne pripisujem samo gospodarski temveč v prvi vrsti politični pomen. Projektirane železnice imajo pri nas specijelno nalogo, da zvežojo naše prostrane pokrajine in plemena. Prav v tem pogledu pričakujem da bodo železnice izvršile svojo veliko nalogo, ker že-

leznice vodijo preko visokih gora, tečejo skozi brda in zbližujejo zemljo in ljudi. Kar se tiče jadranske železnice, moramo reči samo to, da se mi ne moremo zadovoljiti samo z eno progno. Oblika naše države je taka, da morajo iti najmanj štiri železniške proge do morja. Proga proti Boki Kotorski je temeljna proga, kateri pripadeta dve nalogi: na eni strani, da deluje na gospodarskem področju, na drugi, da služi sigurnosti države. Upam, da bodo istočasno zgrajene tudi druge proge in da bode na vsak način postavljena zveza med Splitom in Sarajevom. Treba je zato časa.

Verujem v bodočnost naše države, ki se je iz nič razvila vsled ljubezni in patriotizma našega naroda do svoje domačine veličine. Vsi drugi problemi niso tako težki, da ne bi mogli biti rešeni. Gremo hitro naprej in ta brzi napredok nam daje uverjenje in dokaz, da je vsakokrat omajanje samo trenutno, ter ne more preprečiti prirodnega razvoja naše novozgrajene države.

SE ENKRAT SLOVENSKE BOLNICE.

Sedaj je izšla o vprašanju slovenskih bolnic službena izjava ministrstva narodnega zdravja, ki jo prinašajo tudi ljubljanski dnevniški. Naš list je o stvari že svojcas obširno pisal, ko je izšlo prvo poročilo v beograjskih in zagrebških listih po izvršeni inspekciji nekaterih slovenskih zdravstvenih zavodov, ki se je vrnih v slavnostnih dnevih jugoslovanskega sokolskega zleta v Ljubljani. Službeno poročilo je nekoliko drugačno, vsebuje pa vendar marsikaj, kar meče nezasluženo krvido na uprave posameznih bolnic. Dejstvo je, ki se ne da utajiti, da so bili dohodki bolnic prenizki, da so se bolnice vsled tega zadolževale, ako so hotele služiti svoemu namenu, ko so pa s porastkom draginje pri nespremenjenih nizkih dohodkih, zadolževanja zavodov dosegla višek, so uprave bolnic na ukaz nadrejene sanitetne uprave omejile sprejem bohinjov na najnajnejsje slučaje. Da so bolnice iz skromnih prejemkov odpelačevale predvsem stare neplačane račune, za koje so dobavitelji že zahtevali visoke obresti in vlagatotožbe, smatramo za naravno in vinte-

cvetlice, ki so mislile, da jih namaka že inutranja rosa.

9. poglavje.

Gospa Azalais.

Gospa Azalais je bila mlada soprona starega Avignonca. Oblečena v fino srajco — ali bolje rečeno slečena, če se vam dopade ta izraz — je sedela blizu postelje pri mizi ter si privoščevala dobra jedila. Mamljiv duh je prihajal od mize, a se prijetnejši od gospe Azalais. Težko bi bilo verjeti, da bi se bila gizdalna in lišpala ter tako dopadla svojemu soprogu, ki je bil star in grd, s sivo brado. Nič ni imel na sebi vabljivega. Z zvijačo se ga je otresla, omenila mu je, da je dobila pismo od nekega sorodnika, ki je odšel pred desetimi leti na križarsko vojsko. Veliko let je žalovala za njim, sedaj se je pa naenkrat znašel v Avignonu. Pošteni mož je bil nad to novico zelo vzradoščen, oprostil se je pri ženi, ne seveda da jo zausti, kajti bil je kljub visoki starosti do ušes zaljubljen in zelo ljubosumen. Podal se je proti mestu. Kaj bi se zgodilo, ko bode spoznali junaka, na to gospa Azalais ni mislila. Da bi bila tepena, ko je bila prejšnji večer božana. Vse njene misli so se osredotočile pri njenem ljubljencu, kateremu je natanko razložila, kateri večer in ob kateri uri naj pride.

resu čuvanja državnega gospodarstva za poštano po človeški pameti, ki je morala odločati, ako ni bilo drugačnih uradnih predpisov. Mi smo se za celo zadevo ves čas stvarno zanimali ter tudi iz samega tega vidika obravnavali. Ako se je v Ljubljani zavlekla na polje politične strasti in gonje, je to le občlanovanja vredna slika naših majhnih prilik, ki pa po našem mnenju kljub temu ne bi bila smela izizzavati prikazivanja te prilik v nepravi in netočni luči, ker morajo najvišja mesta uprave biti vsikdar samostvarna in služiti samo le stvari, ne pa dnevni politiki, ki strelja premnogokrat čez cilj. To je naša konečna beseda o stvari, ki je, kakor čujemo, na post najboljšega saniranja in one ureditve, ki bi se bila od strani vlade oz. ministerstva že davno pred mnogimi meseci mogla izvršiti, pa bi ne bilo ne krvcev v Beogradu, ne v Ljubljani, najmanj pa v bolnicah po pokrajini, ki so na vsem tem prav nedolžne.

JDS.

LJUBLJANSKO NAČELSTVO JDS IN URADNIŠKO VPRAŠANJE.

14. septembra pop. se je vršila v Ljubljani plenarna seja ljubljanskega pokrajinskega načelnštva JDS, na kateri se je razvila obširna razprava o uradniškem vprašanju. Končno je bila soglasno sprejeta in odpolana vlad, demokratskemu klubu in posebej še slovenskim demokratskim poslancem sredecia resolucija:

»Načelnštvo JDS za ljubljansko oblast znova povdarija, da je zadovoljujoča ureditev uradniškega vprašanja postala neodložljiva državna potreba. Načelnštvo protestira kar najodločnejše proti zavlačevanju rešitve tega vprašanja in zahteva, da se s takojšnjo rešitvijo službene pragmatike ukine maksimiranje osebnih in draginjskih doklad, ki naj se zvišajo tako, da bodo odgovarjale višini današnjih cen življenskih potrebščin. V kritje teh izdatkov naj se najmo poščejo novi davčni viri, ki se dajo oživotvoriti brez motenja gospodarskega prometa in produkcije. Povišaj se v to svrhu predvsem trošarina na

Po pravici rečeno, ta prijatelj ni bil tak, da bi ugajal poštenim ženam, ni bil plemenitaš, ampak sin nayadnega milnarja. Ker je prenašal dan za dnevom težke vreče, je imel vse ude zelo močne. V celi okolici bi ne našla pripravnejšega mladeniča, da bi jo privil k sebi, kakor tega. Gospa Azalais ni bila ženska one vrste, da bi si pustila veliko dvoraniti, nad čenjur so se zgrajale vse druge ženske.

Sedela je pri majhni mizi, nedaleč od postelje, na kateri je bila samo ena blazina. Tolka je vsled pričakovanja in nestrpnosti s prsti po mizi. Čudno se ji je zdelo, da pričakovani ne pride. Kdo ga je pač zadržal? Morda se je ustavil pri kaki kmečki deklini, ali ni dobil obvestila? Jezila se je in če bi vstopil v tem trenotku, bi ga udarila, mesto da bi se mu pustila objeti. Čas je potekal, dragoceni čas, v katerem bi se lahko okristila. Kaj? Ali nehvaležne res ne bo prišel? Je-li soprona zastoni poslala sorodniku naproti? Zastonj se je trudila in pripravila tako dober prigrizek. Jeza jo je popadla, hotela je razbiti kozarec, iz katerega bi ljubimec pil. Koliko so trpeli mali prsti in zaljubljena usta! Vse upanje je zgubila, da bi pričakovani prišel. Tako lepo je pripravila posteljo, oblekla svežo srajco in sedaj bode morala sama ostati. Žal ji je bilo,

alkohol, finančni minister pa naj pospeši izdelavo velikega finančnega načrta, ki bo z zadostnim in pravično na vse sloje in pokrajine razdeljenim neposrednim progresivnim davkom mogel osigurati stalno ravnotežje v proračunu. Naše zastopnike v parlamentu pozivljamo, da v dosegu teh ciljev zastavijo vse sile, in jih pooblaščamo, da po svoji prvidnosti izvajajo konsekvence. Načelništvo se strinja z energičnimi ukrepi vlad proti draginji in jo pozivlje, naj v vsoto odločnostjo vztraja na tej poti.«

Politične vesti.

Madžarske želje po Prekmurju. — Madžarski zunanj minister Banffy vozi v Ženevi tako živahno agitacijo za korekturo naše meje napram Madžarski. Naš zunanj minister dr. Ninčič je zahteval od vlade nove instrukcije, kako stališče naj zavzame napram Banffyjevu predlogu glede revizije meje in Prekmurju, za kar bi dobila naša država koncesije pri Subotici. Naša vlada — navzoči so v Beogradu samo 4 ministri — je naznanila dr. Ninčiču, naj se drži strogo trianonske pogodbe in pa status quo ter naj za vsako ceno prepreči skupno z vso Malo antanto ta madžarski pozikus.

Jugoslavija in orientsko vprašanje. — Mala antanta zlasti Jugoslavija bo moralna v orientskem vprašanju zavzetista stališče, kakor v vprašanju srednje Evrope. Kar se tiče Anglije, se poteguje za Grčijo, Francoska je pa za Kemala in Bolgarsko. Jugoslovanska in rumunska vlada sta izjavili, da bodeta Grški v slučaju kakega konflikta na Balkanu pomagali. Jugoslavija je že mobilizirala in koncentrirala nekaj čet v okolici Skoplja. Naša vlada bo pozvana h konferenci, ki bo razpravljal o sporu med Grčijo in Turčijo. Min. pred. Pašić odpotuje začetkom prihodnjega tedna v London, kar je gotovo v zvezi z reševanjem vzhodnega vprašanja.

Zasedanje Zveze narodov. — Šesta komisija je nadaljevala razpravo o manjšinskem vprašanju. Hanotaux je predlagal, da se Murrayev predlog odstopi redakcijskemu odboru. Pri tej priliki je poudarjal, da ni dobro, če se težnje narodnostnih manjšin po neodvisnosti preveč podpira. Pri tej priliki je naš zunanj minister Ninčič imel obširen govor, v katerem je kritiziral predloge, katere sta stavila delegat Južne Afrike Guilbert Muray in lord Robert Cecil, čiji predlogi so otežkočili položaj držav, ki so podpisale pogodbo o manjšinah. Min. Ninčič je povdarjal, da se o manjšinah preveč razpravlja. V sedanjih demokratskih državah so zlorabljanja tozadavnih pogodb popolnoma nemogoča, mogoča so le v posameznih izoliranih primerih. Veliko držav je nezadovoljni, ker so jim bile narodne manjšine samovoljno odcepjene, na drugi strani pa tudi veliko manjšin, katere bi bile raže ostale pri prejšnji državi. Ko je dr. Ninčič končal svoj govor, je žel popolno odobravanje konference, ki je nato

sprejela resolucijo, ki veli: 1. procedura reševanja vprašanja narodnih manjšin naj se čim prej konča. 2. Narodne manjšine se morajo obvezati k lojalnemu zadržanju napram narodom ali državam, katerim so dodeljeni. 3. točka resolucije se nanaša na postopanje držav, ki ne pripadajo Zvezi narodov.

Rekonstrukcija češke vlade. — Predsednik Masaryku bo predložil dr. Svehla listo novega kabinta, v kateri prevzame sam ministrsko predsedstvo, dr. Rašin finance, dr. Beneš pa obdrži zunanj portfelj.

Grčiji preti revolucija. — Begunci, ki prihajajo iz Male Azije, povzročajo med grškim prebivalstvom veliko demoralizacijo. Položaj je zelo kritičen, zlasti ker vsled slabe žetve preti lakota. V nekaterih krajinah so množice naskočile trgovine z živilimi in pekarne ter jih oplenile. Bati se je, da izbruhne v vsej deželi revolucija.

Konferenca Zveze narodov. — Lord Cecil je predložil 12. tm. tretji komisiji Zveze narodov predlog v katerem pravi, da je splošno izvedena razorožitev mogoča, vendar pa morajo dobiti države jamstvo za varstvo njihovega obstoja. — Lloyd George pride začetkom prihodnjega tedna v Ženevo. Ker vživa Zveza narodov na Angleškem velik ugled, se ji hoče Lloyd George približati, zlasti še ker je negova orientalska politika vsled poraza Grkov doživila velik polom.

Zavezniški opominjajo Angoro. — Times jejavlja, da je vrhovno poveljništvo zavezniških čet v Carigradu sporočilo zastopniku angorske vlade, da zavezniški ne bodo dopustili nobene kršitve nevtralne cone inkluzivno Bospor in Dardanele od kemalističnih čet.

Proklamacija angleškega mandata nad Palestino. — 12. tm. je bilo v Jeruzalemu svečano proklamirano, da stopa v moč angleški mandat nad Palestino. Med večino židovskega prebivalstva vlada veliko veselje. Nežidovsko prebivalstvo — Arabci in kristiani — so pa v znak protesta demonstrativno zatvorili svoje trgovine ter niso izobesili zastav.

Celjske novice.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

Kakor že v eni zadnjih številk »Novi Dobe« omenjeno, se prične letosnje šolsko leto za redna predavanja in tečaje za začetkom meseca oktobra. Nabiralne pole za člane društva ljudsko vseučilišče so se razposiale sledenim celjskim korporacijam: Bratstvo, Celjska čitalnica, Celjsko pevsko društvo, Klub slov. naprednih akademikov, Kolo jugoslovenskih sester, Okrajno učiteljsko društvo (učiteljstvu celjskih osnovnih in meščanskih šol), Orel, Profesorsko društvo, Sokol, Splošno sloven. žensko društvo, Svoboda in Zmernost. Te nabiralne pole naj se blagovoljno s pobrano članarino vposlati do pondeljka 18. septembra tajništvu Ijud. vseučilišča. Kdor bi želel obiskovati ta ali oni predmet iz

jih človek rad gleda in priema. Mislim sem si, najbolje je, da uider. Napel sem prsa, vlekel roke narazen, zrahljal sem vrv, ki so zdrknile z rok, odrinil sem vojake in tekel s tako hitrostjo, da bi se lahko kosal z lastovkami. Vojaki so me zasledovali. Kmalu so se ustavili prestrašeni, ker so videli, da so istočasno zbežali tudi moji popotni tovariši na drugo stran. Predno so se porazdelili v dva oddelka, sem bil jaz že daleč. Če so moji priatelji tako hiteli, je moralo biti smešno videti vojake brez vjetnikov. Tekel sem po kamenu, opraskal sem si roke ob vejah. Kaj me bo doletelo? Kdo me bo vzel pod streho v Adamovi oblike. Vsedel sem se ob neki jarek ter premišljeval. Zapazil sem razsvetljeno okno, približal sem se, okno ni bilo zaprto, nič več se nisem domisil nevarnosti, ieče, utrujenosti. Gledal sem vašo belo kožo, vaša bujna prsa, vašo malo nogo. Krasni ste! To je moj dogodljaj.

Ime mi je pa Resnicilubni Peter, kakor so določile dame. Da zaslužim to ime, vam rečem, da ni nobene ženske vam jednake ne po telesu, ne po obrazu. Kdor poljubi vaše ustnice, ima občutek, da je zrele murbe in vaše telo diši kakor najlepše vrtnice. Bog poplačaj roparjem, da so me slekli, da nisem tratil časa še s tem.«

(Dalje prihodnjič.)

tečajev (predavača se bo slovenščina, fizika, srbohrvaščina, knjigovodstvo s trgovskim računstvom in pa kemija), naj se pa zglaši sigurno v nedeljo 24. sept. med 8. in 1. ter med 14. in 16. uro v risalnici deške meščanske šole. Ako je kdo, ki ni član nobenih zgoraj omenjenih celjskih društev in bi rad pristopil kot član k celj. ljudskemu vseučilišču (kot tak ima namreč pravico do prostega vstopa k vsem rednim predavanjem), naj se pa tudi zglaši dne 24. sept. v mešč. šoli. — **Občni zbor** društva »Ljudsko vseučilišče v Celju« se bo vršil nepreklicno v tork 26. sept. ob 20. uri v meščanski šoli, na kateri važni sestanek se društveni člani že danes opozarjajo. Tudi se bodo na tem občnem zboru razdeljevale članom izkaznice za prost vstop k rednim predavanjem in slušateljem tečajev. — J. B.

Skrb za celjsko bolnišnico. — Dopolnik mariborske »Straže« iz Celja, piše sledenje: »V naši javni bolnici so že začeli krčiti število bolnikov in sicer ravno sedaj, ko se oglaša od vseh strani načveč bolnikov. Doslej so zmanjšali število bolniških postelj za 37. Ako bo šlo tako naprej, bodo ostali na spomlad v bolnišči še samo zdravniki.« Radi liube resnice in v informacijo javnosti moremo po zanesljivih informacijah h gornji notici »Straže« naslednje pripominiti: Celjska javna bolnica je tudi v mesecih najtežje finančne krize zdravstvenih zavodov Slovenije vzdrževala poln obrat v toliko, da ni odklanjala bolnikov, ki so bili bolnične oskrbe potrebni ter so se za isto priglasili. Po sprejetem državnem proračunu, ki daje zavodom nekoliko višje dohodke, ko prejšnje dvanaestinke ter po sprejetju predloga poslanca dr. Kukovca, da morejo bolnice z zvišanimi prejemki iz oskrbnine kriti svoje izdatke, ki jih sprejeti proračun ni predvideval, je finančno stanje bolnic, ki so v državni upravi, bistveno izboljšano ter ni pravnikakega povoda za odpuščanje ali odklanjanje bolnikov, ki so po zdravniškem — strokovnjaka mnemu — bolnične oskrbe potrebni. Da pa bolnišnice niso zavetniča za občinske reveže in druge stare siromake tako danes v Jugoslaviji ne, kakor nekdaj niso bile, to moramo že konečno vsi vedeti, in naloga časopisa bi bila, da se tudi narod o tem pouči, da imamo za to hiralnice, kamor ti ljudje spadajo, ki nimajo na starla leta svoje lastne strehe in ne sredstev za preživljajanje, ako so postali za delo nesposobni in ne najdejo usmiljenja tam, kjer so svete zdrave moči izgubili. Kakor smo že poročali se osnuje v celjski javni bolnišči brezplačen državni ambulatorij za lečenje spolno bolnih, prostor, ki ga bo ta ambulatorij zavzel na škodo števila bolniških postelj, ne bo izgubljen, ker bo vsled te institucije padlo število onemščenih bolnih, ki se morajo sedaj lečiti v bolnici ter zavzemajo tem prostor, da si to ni absolutno potrebno. Po odredbi ministerstva za narodno zdravje se osnuje tudi v Celju državna bakteriološka stanica za bivši del Štajerske in za Prekmurje, kar je gotovo samo pozdraviti in znači napredok in pridobitev na tem podlagu. Gl. Uradnega lista bo ta institucija tudi nastanljena v celjski državni bolnišči. Tu pa je vprašanje, ki se zanj zanima javnost, ali ne bi bilo boljše, da se za bakteriološko stanico v Celju najde prostor izven bolnice, da bi ista ne utrpela škode, ker vsi vemo, da je potrebna razširjenja in ne krčenja. V tem pogledu pa menimo, da stori časopis je prav, ako prepusti ureditev teh vprašanj onim činiteljem, ki so v to poklicani, ker vse dosedanja časnikarska kampanja, v kolikor je bila neobjektivna in strastna, in zdravstvenim zavodom prav nič koristila, pač pa škodovala, ker je izvajala reakcijo, ki ni imela stvarnih ciljev.

Celjska zaščita. — Redni občni zbor drž. krajevne zaščite dece in mladine v Celju se je vršil 30. avgusta v Nar. domu ob primerni udeležbi. Predsednik g. nadučitelji Joško Bizjak je otvoril zborovanje in pozdravil zborovalce, posebno pa še gdč. Al. Štebjevo, voditeljico ods. za zaščito dece pri pokrajinski upravi v Ljubljani. V nagovoru se je spominjal blagopokojnega g. Antona Kolanca, kateri je bil odkar društvo obstoj, njen odbornik. Prav rad je posečal društvene seje in mnogokrat nam koristil z nasvetom in dejaniem. Njegova ljubezen do društva se je pokazala v najlepši luči v njegovi poslednji volji.

Veliko hišo v Trstu je zapustil za Dečji dom. Slava njegovemu spominu! Nato se je vršilo predavanje gdč. Al. Štebjeve »o bistvu dela za zaščito dece in mladine«. Navzoči so z veliko pozljivoščjo poslušali nad 1 uro trajajoč govor. Pri tej priliki je priznana predavateljica v pretesljivih besedah slikala bedo in zanemarjenost, v katerih žive mnogi otroci, ki vsled tega telesno in naravno propadajo. Drž. zaščite tukaj lahko veliko dobrega store, da rešijo tako mladino propada. Tajniško poročilo je podal g. Janko Kramer. Iz poročila je posnet, da zaščita vestno vrši svojo nalogo, da deluje uspešno in požrtvovalno! Glas o zaščiti se je že v celjski okolici dobro razširil in blagodejno vpliva. Ljudje vidi, da ti otročiči, za katere se poprej nihče brigal ni, vendar niso brez varstva. Zaščita pa, ker je postala državna krajevna zaščita, ima potrebno avtoritetno in moč. Država nam je tudi v preteklem letu poslala nad 7200 Din v razdelitev, razum tega 80 m suknja, 40 m rujev kotene, 10 narejenih suknjičev, 32 parov čevljev in 60 parov nogavic. Število članov se je pomnožilo od 15 na 311. Odbor je imel 12 sej. V teh sejih je zaščita vzela pod svoje okrilje 145 otrok. V 118 slučajih je dovolila enkratno denarno podporo, v 27 slučajih pa je z obleko oziroma s čevljji pomagala. Poleg tega ima zaščita tudi redninarje, ki dobitjo mesečno podporo. Blagajniško poročilo je podal g. Franc Lukman. Država je prispevala v denariju 7750 Din. Vrhutega so prišli zaščiti na pomoč privatni dobrotniki. Udnina v preteklem letu je dala znesek 40 Din. Gospa Eva Heidinger je darovala 125 Din; uradniki okrož. sodišča in drž. pravdništva 66 Din 25 p. dr. Krančič od neke obravnave 200 D. dr. Kalan od neke obravnave 1250 Din. Šolarji in Šolarice osnovne šole 94 Din 25 p. Volil se je stari odbor. V odbor pa pride še na novo gospa dr. Božičeva. Pristopajte k naši zaščiti kot redni ali podporni člani, marljivo nam javljajte one, za katere je nevarnost velika, da propadejo ter vsepovod podpirate stremljenje našega društva.

Dar iz Amerike. — Tuk. drž. krajevni zaščiti dece in mladine je poslal iz St. Louis g. Franc Sorin članarino dva dolaria, za kar mu bodi izrečena naša prisrčna zahvala. Naj bi blagi dobrotnik ušel v daljni Ameriki mnogo posnemovalcev.

Slovensko lovsko društvo, podružnica Celje. — priredi danes v soboto v točkahih hotela »Balkan« ob 8. uri zvečer družabni sestanek vseh lovcov. Vsled začenjanja se sezije je želeti, da se istega udeleže vse člani. Na sporednu je med drugim par šaljivih nastopov in koncert priznanih domačih godbenikov lovcev. Odbor.

Ponočni kravali. — Zadnje čase se je pojavilo po mestnih ulicah in v okolici ponočno vpitje in razgrajanje. Prebivalci, utrujeni od dnevnega dela, se vležejo k sladkemu počitku v najlepši nadi, da se dobro spočijejo za prihodnji dan. Pa glej ga spaka, komaj človek dobro zaspí, ga že zbudí kaka ponočna zverlina. Če posluša človek te razne glasove, se nehotje vpraša, ali je v kaki menežarji ali pa v ameriških prerijah. Glasovi, ki ti vdarijo na ušesa, so različni, medvedovi, levji, volčji ali pa šakalovi. Vmes se oglaši tudi večkrat nežni spol, ki s svojo tenko »štimco« spremila glasove menežarskega osobja.

O organizaciji jugoslovenskih Skautov. — je imel v četrtek 14. tm. v Celju v malih dvorani »Narodnega doma« velezanljivo predavanje g. dr. Miloš Popovič iz Beograda. V Celju se je osnovala med mladino skautska organizacija, ki zasleduje vzgojne in etične zadače. O stvari še spregovorimo. Gospodu predavatelju ki je prišel med nas z živo, lepo besedo sejet prvo seme lepe ideje, smo iz srca hvaležni in le obžalujemo, da ga ni moglo slišati več naših ljudi, ki niso bili obveščeni.

V italijanski Kalabriji misli da je človek, ako gre mimo starega gimnazilskega poslopja v Celju pri farni cerkvi. Iz vseh oken ti udarja na uho »prijetno« italijansko blebetanje. In če opomniš te italijančinje, katerih može in očetje so pri nas v državni službi, da je to neumestno in da naj govorijo slovenski. te nemško nahrulijo »wir reden wie wir wollen, dass geht euch nichts an!« Tak slučaj se je zgodil v četrtek zvečer ob pol 7. uri. Opaziramo te ljudi, da go-

vore pri nas slovensko, če pa jim snimat slovenščina, pa naj odidejo v Italijo.

Pozor trafilante! Dne 16. sept. ob 1. uri pop. se vrši v dvorani »Hotel pri Kromi« v Celju shod vseh trafilantov. Stvar je resna in nujna. Vabite se k obležbi. V skupnosti je moč!

Turistika in šport.

Mozirska koča na Golteh je bila 1. sept. zavrnjena. Ključ se dobija v goštinstvi »Pošta« v Mozirju.

Koča na Korošici in Frischaufov dom na Okrešlju se zavriata 20. sept.

V Frischaufovem domu se bodo dne 17. sept. pekel prašič. Planinci se vladljivo vabijo, da se udeleže mnogobrojno domače veselice, s katero se zavri letosnjica turistična sezona.

Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini je otvorenje celo leto.

Jugoslovanski gasilec.

Dr. Bergmann:

TRIODSTOTNI OGNJEGASILSKI ZAKLAD.

Kaj je triodstotni gasilski zaklad? Kje je ta zaklad? Povejmo na kratko in jasno: To je denar zavarovancev proti požaru, katerega opravlja po starem avstrijskem zakonu deželna uprava.

Dandanes je že do malega vsakdo zavarovan proti požaru, radi tega tudi vsakdo ve, da plačuje 3% zavarovalnice za ognjegasilni zaklad. Neverjetno je, da se najdejo še dandanes ljudje, kateri na podlagi 3% prispevkov trdijo, da smo mi gasilci plačani delavci na polju človekoljubja in ti ljudje skušajo svoje trditve podpreti s tem, da tudi oni plačujejo 3% v ognjegasilske namene in si zadevo ne morejo drugače tolmačiti, nežo tako, da dobi gasilstvo ta denar in da si gasilci s tem denarjem plačajo delo, trud, zamudo časa in bogisgavedi kaj še vse. Pri hudeh takega mnenja ni v doglednem času pričakovati razbistritev pojmov in pravo umevanje položaja, kaže nam pa, da niso primerno poučeni. Poučevati pa more samo tisti, ki pozna zadevo. Ako so pri posameznikih še pojmi tako avomljivi, je razvidno, da tudi širša javnost še npr. prav poučena in radi tega sem se odločil za te vrstice, da bodo javnost videla »kako sijajna je naša plača.«

Gasilec ima za svoji trud in svoje delo dvojno plačilo. Eno plačilo je zadovoljnost s samim seboj, kadar se vrača truden in lačen po končanem delu iz pogorišča. Drugo plačilo mu daje javnost, katera pripoznava njegovo požrtvovanost in katera se v laskavih besedah izraža o delovanju »tih junakov«. Včasih se najde še kaki pogorelec ali njegov sošed, da se gasilstvu zalvali za uspešno delovanje, tako pri gašenju, kar kor omejiti požara. Pa to so le prav izjemni slučaji. Dostikrat je na plačilo čisto drugo. Neštetokrat se zabavljajo čez gasilce, češ, prejšnji dan jim moraš povediti, da gori, ne premislio pa pri tem, da je gasilec prostovoljen in da ga nihče ne more siliti k takemu delovanju, ne pomislijo pa osobito, da je glavni vzrok zakasnitve gasilcev vedno le nepravočasna vprega, na katero je treba čakati, ako jo sploh dobiš, tudi eno uro in več, ali pa so gasilci za plačilo nihovega plemenitega dela še primorani, zigrati tudi še vlogo vprežne živine in gasilno orodje samotež zapeljati na kraj nesreče. Ali se mora to od gasilca zahitevati? Mislim, da ne! In vendar zahavljanje ako ni orodje že na licu mesta pripravljeno, ko je rdeči petelin prvikrat zapel. Če si pa o pravem času tam in z naporom vseh svojih sil otmeš soseda in z vso požrtvovanostjo braniš sosedovo gospodarsko poslopje, si si pri tem občgal obraz in zažgal čevlj ali obliko, dobiš za zahavalno, seveda po pogashenem požaru v lice, da bi (rešen) rad poznal tistega tepla, kateri mu je namekal toliko vode v gospodarsko poslopje, da je postal celo hmelj moker. Plačilo torej: občgan obraz, zažgani čevlj in pa tepec.

Ali ni to plačilo tako sijajno, da se izplača, potegovati se za službo gasilca. O zahavljanju, katerega slišiš, kadar si posamezni gasilec ali pa član enega društva po končanem gasilskem delu, privoščijo vrček piva ali četrtna vina, ne maram govoriti, pribiti hočem le, da so ti zabavljati ali že sami čez mejo pogledali v kozarček, ali delajo iz zavisti, da se gasilci okrečajo po težkem, odgo-

vornem a človekoljubnem delu, med tem, ko je zabavljati samo radovednost pasel, ali pa storijo to namenoma, da žalijo gasilce in gasilstvo. Taka so naša plačila!

Pa nazaj k stvari. Vsak zavarovanec plačuje v roke zavarovalnic od vplačane premije 3% za ognjegasilski zaklad. Vse zavarovaine imajo voditi natančni račun in ob zaključku leta na podlagi knjig izročiti deželni vladi sveto, katera se je nabrala iz 3% prispevkov. Na ta način nastane pri deželni vladi, oddelek za notranje zadeve, sklad, katerega pa je deželna vlada delila na dva dela in sicer v sklad, v katerega se steka 2% in sklad, v katerega gre 1% od teh vplačanih 3%. Navidezno je to nesmiselno, take male odstotke pa se deliti, v resnici je to prav dobro, kajti iz vsakega takega zaklada izhajajo podpore v posebne namene. 2%-ni zaklad je vir podpor, katere dobivajo gasilna društva, ako so potrebna, tudi letno, sicer pa vsaka 2 ali 3 leta. Iz tega zaklada dobivajo društva, ako so revna in podpore potrebna, tisoče in tisoče kron na leto, da si izpopolnijo svoje orodje, popravijo svoje brizgalnice, zakrpajo svoje cevi in uredijo svoje gasilsko obliko. Iz tega fonda se pa delijo tudi izredne podpore in to pri nabavi novih brizgalnic in drugih v resnici potrebnih orodij. Torej: dvoosmotni zaklad je za podporo gas. društvom v svrhu nabave novega ozir. dopolnitve starega orodja. 1% zaklad pa ima namen, podpirati v prvi vrsti v službi onesrečene ali obolele gasilce, skrbeti za v službi ostarele in oslabele dolgoletne gasilce, nadalje podpirati vdove in sirote, osobito takih mož ozir. očetov, kateri so dustili svoje življenje na oltarju lubezni do svojega bližnjega. Nadalje se izplačujejo iz tega zaklada prispevki k zavarovalnim premijam, ako zavaruje eno ali drugo društvo svoje člane še posebej proti nezgodam. Iz tega vira prihaja podpora za v gasilski službi, to se pravi, na poti k ali od pogorišča, pokvarjeni, obolele ali pa celo poginule vprežne živine.

Iz zadnjega odstavka je videti, da je ta enocdototen zaklad zelo mnogostranski in vendar je narastel na glavnico okrog četrtnih milijona kron. Če posestniki vprežne živine to vedo, potem odpade vsak izgovor glede odškodnine in odpade vsaka bojazen, da bi posestnik konj utegnil utpeti preobčutno škodo.

(Konec prih.)

Dnevna kronika.

Curih, 15. sept. 1922. Naša krona 1.95.

Zlati zaklad kraljevine SHS. Na Dunaju je odpotovala komisija, sestavljena iz članov finančnega ministrstva in Narodne banke, da prevzame vsoto 14 milijonov 600 tisoč zlatih kron, ki nam pravljajo po sporazumu o likvidaciji Avstro-ogrške banke.

Otok se je ubil. Ko se je vračala kmetica Ivana Toplak iz Žižkarcev pri Sv. Barbari na visoko s senom naloženim voznu domov, so konji nenadoma potegnili, v tem trenutku pa je padlo njeno 9 mesečno dete pod voz in je bilo takoj mrtvo. Obupana mati se je hotela usmrfti, a so prisotni kmetje pravočasno nameri preprečili.

Ubijalčeva smrt. Vračajoč se od nabora, je Franc Germovc porinil 21. junija v Hočah gostilničarju Pristerniku, dobro globoko v prsa tako, da mu ga je žena mogla izvleči. Preteklo nedeljo so mu pa pri Sv. Martini pri Vurbergu med pretepotom razbili glavo. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je kmalu umrl. Zločin se je izvršil iz maščevanja, ker je bil ubiti Germovc znan pretepac.

Najbogatejše mesto v Jugoslaviji je Subotica, ki je lastnica zemljišč v vrednosti 32 milijard kron in posebuje celo vrsto hiš, ki so vredne 20 milijard kron. Kljub temu pa nima ne vodovoda ne kanalizacije.

Stavka tiskarjev v Avstriji končana. Med lastniki tiskarn in tipografi je prisko 12. tm. do sporazuma. Stavka je končana in listi so začeli zopet izhajati. Minimalna plača tiskarjev znaša na teden 370.000 avstrijskih kron.

Ljubezenska žaloiga v Trstu. Dejetnajstletna Carmela Lavadoni je ljubimka v zadnjem času z enajdvajsetletnim kočijažem Franom Pičkom. Pred enim mesecem je šla Lavadoni v Videm obiskat svoje sorodnike. Kočija-

žu je objubila, da se bo vrnila čez par dni. Obljube pa ni izpolnila, ampak se je vrnila šele pred par dnevi. 14. tm. je pa prišla Lavadoni po kosišu na kočijaž dom. Sprejel je nič kaj vladljivo. Kmalu sta se začela prepričati. V razburjenosti je pograbil Piček po dolgem kuhinjskem nožu in ga zasadil dekljici dvakrat v obraz, enkrat v levo roko in dvakrat v hrbet. Ranilec je odšel in se javil na policijo, ki ga je odvedla v zapored. Lavadoni je podlegla ramam. Mošilec je bdel celo noč v ieči in vzdihoval: »Mati, mati, kaj sem storil... Carmela...«

Triglavanski zbor. V nedeljo, dne 17. tm. se vrši v Laškem zborovanje starejšin in aktivnih Triglavjanov. Sprejed je sledenje: Po prihodu popoldanskih vlakov iz Maribora in Ljubljane se vrši ob 3. uri v prostorih g. Henke-ja stanek delegatov Starčišnske zveze, centrale in obeh podružnic. Po sestanku je istotan zborovanje vseh starejšin in aktivnih Triglavjanov, na katerem se bo obravnaval med drugim tudi poslovnik, posebno razmerje centrale do podružnic in podružnic med sabo. Nadalje se bo fiksiralo tudi programatično stališče »Triglava«. Zborovanje zaključi družbeni večer, katerega prirede zgodovinske v Laškem. Udeležba je za vse Triglavane obvezna, prijatelji društva so vabljeni in dobrodošli.

J. A. D. »Triglav« v Zagrebu poziva vse svoje člane, kakor tudi člane dunajske in ljubljanske podružnice, da se udeležte Triglavanskega zborova, ki se vrši v nedeljo, 17. tm. pop. v Laškem. Ker se bodo obravnavala tudi načelna vprašanja, je udeležba za vse Triglavane obvezna. Odbor.

Napredni omladini! Centralno tajanstvo jug. napredne omladine iz Slovenije v Ljubljani, zasnovano pred dobrim poletom je raztegnilo svoj delokrog čez vso Slovenijo in je s tem napredna omladina v Sloveniji dobila svojo reprezentanco. Da se informira naše članstvo tudi izven centrale o gospodarskem in kulturnopolitičnem položaju napredne omladine, predvsem akademikov in abiturientov, sklicuje C. T. informativne sestanke in sicer v torek dne 19. tm. v Mariboru ob 3. uri pop. v Nar. domu in v sredo dne 20. tm. v Celju ob 3. pop. v Nar. domu. Tovariši! Udeležite se poštevilo svojih sestankov, kjer Vas naši delegati točno informirajo o državnem položaju v Ljubljani in drugod ter dajo pravec za bodoče delo! Odbor.

Loterija ga je zmešala. Hlapec Andrej S. star 54 let, stanujoč v Trstu, je imel slabo navado, da je nesel vsak vinar v loterijo. Zadel pa ni nikoli nič. Od samega premisljevanja kako bo obogetel, se mu je zmešala na ulici pamet, začel je kričati, da ima doma par tisoč lit., ki jih je zadel v loteriji. Prepeljali so ga na opazovalnico mestne bolnišnice.

Silen požar pri Škednju. V soboto zvečer je zapazil neki vojak, ki je patruliral, da se vali gost dim iz neke barake na skladnišču lesa pod Škednjenjem. Skočil je v bližnjo železniško postajo in telefoniral na glavno postajo ognjegascev. Med tem časom so na začeli že švigtati plameni iz barake. Veter, ki je močno pihal, je ogenj še hitreje širil. Ogenj so gasili 24 ur. Zgorelo je nad 300 tisoč desk in gred. Škodo cenijo na pet milijonov lit.

Pogodba med dveti letnikoma v tržaških zaporih. V neki celici tržaških zaporov sta se nahajala med drugimi letnik tudi dva tatova: Josip Tarabocchia in Hermanegild Gustin. Prvi je končal prestano kazen radi tativine, drugi bi pa moral ostati v zaporu še nekaj mesecev. Gustin bi se bil rad znebil zapora. Zato je naprosil svojega tovariša Taraboccia, naj ga pusti proti veliki od kupnini, da bo on, mesto njega izpuščen na svobodo. Tarabocchia je bil zadovoljen s to pogodbo. Paznik zapora stopi v celico in zakriči: »Josip Tarabocchia!« Jaz sem, se je oglasil Gustin. »Danes ste končali prestano kazen, lahko odidete.« Gustin odide, a kmalu po njegovem odhodu so prišli na zadevo. Policija zasleduje Gustina. Tarabocchia je pa naznanien državnemu pravdništvu.

Narodno gospodarstvo. »Narodni Listy« poročajo: Če sprejmejo na konferenci Zveze narodov v Zenevi razorožitveni načrt lorda Espera, bodo imeli Češkoslovaška, Jugoslavija, Anglija, Grška, Rumunija in Holandska po 90.000 voja-

kov, Francija 180.000, Italija in Pojska po 120.000, Danska, Švedska, Norveška in Španija po 60.000. Portugalska pa 30.000 mož.

Nove šolske knjige. Začetkom tekotega šolskega leta, najpozneje do konca meseca oktobra, izdejo sledče učne knjige v zalogi »Jugoslovanske knjige«: Paik-Kržišnik, Zemljevid za srednje šole I. del, Sturm, Francoska vadnica II. letnik. Stroj, Kratka zgodovina katoliške cerkve, Bajuk, Pevska šola, Brinar, Zgodovina za meščanske šole I. del: Stari in srednji vek. II. del: Novi vek. Med šolskim letom pa izideta še nadaljni dve učni knjigi: Anton Melk, Domovinoznanstvo za IV. razred srednjih šol. Paik-Prijateli, Zemljevid za srednje šole II. del.

Slaba postrežba. Zadnji čas primajo od občinstva vedne pritožbe glede kolodvorske restavracije v Zidanem mostu. Pred nekaj dnevi se je vstavila tam boljša družba Celjanov, ki je naročila golaž. Jed pa je bila tako slaba in smrdljiva, da je niso mogli uživati. Pivo se nataka tako, da je v kozarcih več pen kakor pa piča. Opozorjamo g. restavratorja, naj odpravi te nedostatke. Za drag denar hoče potnik dobro jed in postrežbo.

Sleksi so ga. Neki mariborski knjigovez se je vračal ponoči iz Razvajna v Maribor. Naenkrat stopilo k njemu trje neznanici, ga pobijeo na tla in popolnoma oropajo. Vzeli so mu ne samo gotovino temveč so ga skoraj do golega slekli in sezuli ter ga nezavestnega v samih spodnjicah pustili ležati. Napadenca so peljali v bolnico, zlikovci so pa zginili brez sledu.

Smirna gori. Brezžična brzjavkajavila, da je Smirna v ognju in da se je požar že zelo razširil. Italijanska vlaga je poslala iz Neapelja več ladji s proviantom in zdravili v Smirno. Mesto so zanetili Kemalisti iz maščevanja na Atium Karahissar. Požar je tako silen, da so ladje morale odpiti na odprtto morje.

Hud svak. Ivan Poredoša in njegova žena Kata imata v Ženitovanjskem pismu zgorovjeno, da Jima mora njen brat Števo Harcan, posestnik v Matih Bakovčah, dati vsako leto primerno množino žita, krompirja in drugih stvari. Tako sta se napotila preteklo nedeljo k njemu. Svak se je radi tega tako razburil in razjezil, da je potegnil iz rokava bodalce in ranil Poredoša v trebuh in hrbet. Nevarno ranjenega so prepeljali v bolnišnico v Murski Soboti, svaka pa vzel pod streho sodišče.

Uradništvo je stopilo v stavko. na irskem naenkrat, kakor javlja iz Dublja. Zavrnili so vladni predlog o plačah. Vlada je zato izdala manifest, v katerem ne prizna uradnikom pravice do stavke.

Narodno gospodarstvo.

Vinska razstava v Marlboro. Največjo atrakcijo na mariborski pokrajinski razstavi (od 8.-17. sept. tl.) tvori vinski paviljon vinarskega in sadarskega odseka slov. kmet. družbe v Mariboru. Tukaj je razstavljen od 80 procentov, vin, zadrg in vinskih trgovcev blizu 200 raznih vin iz vseh okolišev mariborske pokrajine (bivše Sp. Štajerske). Na podlagi razstavnega kataloga si lahko vsak poišče vrste vin, za katere se posebno zanima. Razstava je najboljegosteža zbirka vin, ki jih je Slovenija do sedaj sploh videla in nobeden strokovnjak, oz. vinski trgovec ne bi smel zamuditi prilike obiskati jo, ker nudi toliko zanimivega in interesantnega materijala, kakor ga še sploh ni bilo nikjer nakupičenega. Vsa vina so se pred ovoritvijo razstave komisijo presekusi in ocenila. Preskušnja se je vršila po vinarskih okoliših. Vsa vina so se razvrstila po kakovosti in dejanski vrednosti v pet kategorij in sicer: 1. v navadna namizna vina; 2. v boljša namizna vina;

v Ljutomeru; 62 Gašparja Gaučeta v Špičniku; 67 uprave Jareninski dvor; 80 Ignaca Supaniča v Vajnju; 90 in 92 Miška Brenčiča v Spuhliji; 98, 99, 100, 101, 102 in 103 Franca Osterbergerja v Ptaju; 104, 106 in 108 uprave posestev Štaj. hramilnice v Podlehniku; 114 »Vinarie« d. d. v Ptaju; 119 Antona Lipovščeka v Šmarjeti ob Pes.; 120 J. R. Pfermerja v Mariboru; 130 Srečka Robiča v Limbušu; 148 Antonije Jagodič v Šmarju pri Jelšah; 149, 150 in 153 vinarskega nadzorništva v Mariboru; 161 Jakoba Zadravca v Središču; 163 Otmarja Dirmayerja v Ormožu; 166 Roberta Košarja pri Sv. Bohinju; 174 graščine Vel. Nedelje; 176 in 177 Adolfa Stamen v Ormožu; 195, 196 in 197 Franca Miheliča v Zavrču. Preskušnja vin posameznih kategorij ter določitev najboljših vrst v dotednici kategoriji še ni dovršena in se naknadno objavi.

Angleška sodba o Jugoslaviji. »The British trade review« prinaša članek pod naslovom: »German capital and Jugoslavian Trade«, trdeč, da je osnovana vsa moč manjših industrijskih podjetij, ki obetajo zelo veliko, kakor hitro se odstrani glavnata zapreka njihovemu razvoju — slabá komunikacija. Po izjavi trgovskega tajnika angleškega poslanstva pri nas so vsa nova podvetja, čeprav so nacionalna, financirana z nemškim kapitalom. Nekateri celo trdijo — pravlj tajnik — da hoče Nemčija prisiti do nekake ekonomske kontrole nad Jugoslavijo. Dobro bi bilo, da bi pokazali angleški kapitalisti večje zanimanje za to dejelo. Ta novica je interesantna, ker Angleška ne more trgovati z Jugoslavijo, kakor Nemčija. Kar tiče tekstilnega blaga je Angleška mnogo zgubila na jugoslovanskem tržišču vsled katastrofnega padca dinaria. Početku leta so se importirale velike količine angleškega blaga, toda vsled dinarskega tečaja so nastale velike težkoče pri dobavi angleškega blaga, bilo je skoro nemogoče ustanoviti dovolj visoko ceno dotednemu blagu, da se izogne eventuelni zgubi vsled padanja jugoslovanskega. Na drugi strani so pa jugoslo-

vanski trgovci mnogo pridobili s padcem nemške marke ter so načravili dobre kupčije, ker so mogli blago veliko ceneje prodajati kakor angleško. Drugi razlog za boljšo in hitrejšo trgovino z Nemčijo in Čehoslovaško je bil pravilni tečaj dinaria napram češki kroni in nemški marki, ki je redko variral več kakor 5%, med tem ko je bila variacija nasproti funtu veliko večja. Vrhу tega se je lažje dalo uvesti neko stalno ceno blagu, kupljenemu v Nemčiji ali Čehoslovaški, nego iz Manchesterja ali Yorkschiwe. Morda bi se našlo angleškemu blagu lažje kupca v Jugoslaviji, če bi se otvoril kredit v funtih v Londonu ali s plačevanjem v funtih potom dokumentov.

PROBLEM TOČE.

Pod tem naslovom čitamo v »Ozorni« zanimivo razpravo, ki bo naše čitatelje zelo interesirala: »Od nekdaj so se ljudje trudili, da bi rešili problem konstantnosti zaloge vode na zemeljski površini. Z izparjanjem vodenih mas na površini zemeljske oble in vsled neprestane mineralizacije vode v gornjih plasti zemeljske skorje bi se morala začeti voda pravzaprav zmanjšati. V zadnjem času sta inženier Hörbinger in privatni astronom Fauth skušala dokazati kako se navidezno zmanjšanje vedenje zaloge v zemeljski skorji nadomešča s kozmičnimi vodenimi oziroma ledeni masami, ki se od časa do časa spuščajo v obliki toč na zemljo in povzročajo često pravcate elementarne katastrofe.

Tako je doletela 13. julija 1788 tako katastrofa Francosko. Od severa proti jugu sta se spustili v dolžini 1000 km in v skupni širini 50 km dve taki progri toče, ena je bila široka 18, druga 10 km, razdeljene med seboj po dežju.

Sličen slučaj s točo se je primeril 22. julija 1915 v državi Maryland v Severni Ameriki. Obsežnejša je bila toča, ki je 27. maja 1834 opustošila Rustjo med Dniestrom in Njemenom do Votge na prostoru, ki obsega 15 stopinj dolžine in 10 širine. Srednja hitrost toče je bila

približno 94 km na uru, torač veliko večja kakor hitrost brzovlaka. 7. julija 1894 udarila je toča na Dunaj, v sredi mesta je znela padavina 43,5 mm, na kvadratni meter jo je padlo gotovo 100 kg. Ko se je prehrgal oblak na Madžarskem 13. julija 1913, so našli kose ledi težke po 10 kg in pet lednih blokov težkih vsak meterski stot.

V sledi tega trdi Hörbinger, da se takoj pojavi toča ne smejo smatrati kot telurijski kondenzacijski procesi, ker vi se moralisti istodobno pojaviti na velikih ploščinah, pri njih je pa ravno karakteristična okolnost, da nastopajo vedno v dolgih in zelo ozkih progah. Ravno tako ni mogoče, da so nastali kosi ledi, težki več kilogramov iz oblakov zemeljskih voda. Ta led pri velikih točah — trdi Hörbinger — prihaja od ogromnih eksplozij na zelo oddaljenih stalnih zvezdah. Pri takih katastrofah meče zvezda razuni kovinastih snovi ogromne količine vrele vodenih pare, ki se ohladijo in v vesmiru zmrznejo: a na njihovi poti skozi vesmirje jih velika vesmirska telesa kakor n. pr. naše sonce s svojimi planeti s pomočjo svoje velike teže nujijo in primorajo, da se spuste na njihovo površino oziroma v njihovo atmosfero.

Pri padcu takih lednih mas na površino sonca nastane, kar je čisto naravno, živahnata delavnost. V jarku, ki ga je izkopal tak ledeni kos, se nakupi ogromna količina do skrajnosti napete vodenih pare, ki to ledeno maso, katera se ne more vsa raztopiti, vrže naprej v vesmirje, z ogromno brzino s celo mimo vrele pare, ki se je zbrala nad njo. Pri tej priliki se razleti ledeni kos v nenečilne manjše kose. Zemeljska atmosfera mu zmanjša brzino, a zviša temperaturo na površini. Ker je led slat prevodnik topote, ne more procreti topota v notranjost, krhki in hiro ogreti zunanj deli pa vsled nastale napetosti odskočijo v milione malih kosečkov in tako nastane oblak toče.

Na milijarde delcev razprtrena maja ima vsled večje razprostranosti mnogo večji odpor kakor prvotni ledeni kos.

Oblak toče goni pred seboj z nepopisno hitrostjo na razmerno ozki progri maso zraka. Ta kozmična telesa prodrijo do zemeljske atmosfere in se razbijajo na krlikosti in odpora zraka. V zraku se pojavljajo kot kosmati oblaki ali pa v obliki fine bele koprene.

Zemlja bi se brez nadomeščanja vode iz zraka posušila, če bi se pa vse kozmične ledene mase, ki jih privleče sonce, navale na zemljo, bi imela zemlja preveč vode. Drugi planeti posebno Jupiter, Mars in naš mesec, vjamejo veliko teh vodenih oziroma ledensih mas. Hörbinger trdi, da so planeti pokriti na površini z ledom, ker se specifična teža zunanjih planetov ne razločuje od specifične teže vode.

Kako more zdrobljen led obstoja kot led v hladnem vesmiru, kako more, da se pojavlja v trdem agregatnem stanju. Morda, da bi bil izvanredno nizki tlak v vesmiru v plinoviti fazl svojega stanja. Ravno tako ni razumljivo, da ledena masa, ki prodre v zemeljsko atmosfero more pasti v obliki toče, med tem, ko bi se morala v višini 10 km raztopiti. Oblak toče ima obliko stolpa, čeprav baza je 500—1000 m, vrh pa 11.000 m v tropični coni celo 16.000. Visoki oblaki, katere uporabljajo Hörbinger za svojo teorijo niso oblaki toče, ampak oblačne koprene na meji dušikove sfere lahkih plinov.

Na drugi strani pa moramo priznati, velike elementarne katastrofe toče so za nas naganja: Nikdo še ni razložil, zakaj pada toča pogosto v podobi ogativih nepravilnih kosov in v ledensih bločicah in ne v obliki zrna, zakaj se pojavlja v velikih kosihi, a pokrije samo ozko progno zemlje. Čndno je, tudi, da so nešli v toči male kamenčke. To bi bil dokaz, da je mogoče, da so ti mineralni kozmični kozmični in zemeljski rovor. Drugi zopet trdijo, da so nizki zračni vrtnici vzeli s seboj prah in pesek iz zemeljske površine in ga zaprli v ledenu zrnu.

Izdaja in tisk: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimonec.

Sprejme se uslužbenka

za trgovino pri Franc Strupi, Kraja Petra cesta, Celje. 2-1

Louise Schludermann,
maîtresse diplomée 1063 1
du français de l'anglais
et de l'italien
demeure Ljubljanska cesta 18.

I-2 dobra pečarja
se izčete za takoj proti plači 5—6 Din na uro, belo-pečarji 7 Din na uro, Tvrda 1068 Teodor Sanitter, Subotica. 2-1

Ženitna ponudba.

Amerikanec s veleposestvom isče nevesto, ki je dobra gospodinja, zdrava ter izkušena kuharica. Cenjene ponudbe se naj pošljejo pod „Ljubno pri Trbižu“ na upravnštvo Nove Dobe.

Na prodaj 1067 3-1
sta 2 dobrohranjena počna vozova s streho. Ogledata se pri Juriju Vrano, Radeči Št. 79 pri Zidanem mostu.

Na prodaj je 3½ leta starla lahka **kobilka**, urna, zdrava, brez napake v Celju, Gaberje 21. Stev. 1529/22.

RAZGLAS.

Tukajšna naredba z dne 4. V. t. l. Štev. 3529/22 zadevajoča poosteni pasji kontumac se v doliko spremeni, da morajo biti psi, ki niso varno priljubljeni pri hišah, opredeljeni z dobrim, grizanje izključljivim zagobčenkoma ali se pa morajo voditi na vrvici. Vse ostale določbe pa ostanejo v veljavni. Posetniki psov se opozarjajo ponovno na predpis glede pasjih znakov.

MESTNI MAGISTRAT CELJSKI,
dne 12. septembra 1922.

Za župana: Subic s. r.

Iščem prodajalko

starješo moč za trgovino mešanega blaga, plača po dogovoru, ponudbe je vposlati na trgovino Pačnik, Šoštanj. Nastop takoj ali pozneje.

Vinorejci! sadite izboljšano Šmarnico!
Velike prednosti pred načadno! Natandnejsa pojasnila daje Trsnica, Urbanjaki, Št. IIJ pri Velenju. 2-1

Brusnice

sveže, vsako množino, špecerijsko in kolonialno blago po zmernih cenah.

Ludovik Petek, Celje,
1034 Cankarjeva c. 4. 5-5

Sprejmem instrukcijo
v matematiki od 1. do 5. gimnaz. oz. 1. I. trg. Šole. Eventualno poučujem tudi za stanovanje ali za hrano. Naslovi naj se odajo pri upravnštvo Nove Dobe.

Proda se mlin 1061 2-2

na tri tečaje na Poki pri Štorah.

Pisalni stroj

„Courier“ sistem Oliver rabljen teda v tako dobrem stanju, z vidno pisavo je na prodaj. Istotam je na prodaj lep 4½ leta star.

lovske pes

dolgodlaki istrijanec, posebno dober gonjač za srne in lisice. Ponudbe je poslati pod »lovska sreča« na upravništvo Nove Dobe. 2-2.

Trgovina pojištva

Marija Baumgartner

Celje, Gospodska ulica št. 25

Zaloga lesene in tapetniškega pojištva vseh slogov.

Suhe gobe, lipovo cvetje, bri- nječe olje in poljske pridelke

plača najbolje tvrdca 40-19

SIRC-RANT, KRAJN

telefon int. št. 9,

in nuditi po najnižjih cenah na debel sladkor, riž, olje, kavo itd.

Prosim za povzorne, ponudbe gob.

Češplje

sveže, kupi vsako množino

Robert Diehl,

parna veležganjarna Celje.

Kupim po visoki ceni vsako množino

jamskega lesa

plačljivo proti duplikatom. Prosim obvezne ponudbe franko vagon vseh postaj na naslov Korošec Dragotin,

67-14 lesna trgovina, Braslovče. 834

Rupujem

trd in mehek, rezan in tesan les.

Cenjene pismene ponudbe z navedbo dimenzijs, količine in cene franko oddajne po-

staje prosim poslati na firmo

Franco Vehovar, tovarna pojištva in lesna

trgovina v Celju. 10-10

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira izven torča in petka vsak dan v Št. Jurju ob juž. žel. za jetične.

Citajte njegove 3 knjige o jetiki.

Ant. Lečnik

O urar in juvelir Celje, Glavni trg Št. 4 (prej Pacchiatto). 25

Modele čevljev

v celih serijah iz lepenke, po modernih kopitnih oblikah ali ameriških oblikah izrezane, dobavljajo za tovarne obuvala in čevljarske. Apartne, elegantne oblike. Večikanska izbira novitet za vsako sezijo.

Zgornejše dele

izdelujem iz od naročnika mi do poslanega materijala, prvočasno, hitro in po ceni. Posebna delimožnost v montiranju zgornjih delov za tovarne obuvala.

Nakup, reparacija in prodaja čevljarskih strojev.

Zahajavate prospekt od Hajdin F. Richter, Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah, moderne, mehnične izdelave obuvala. Zahajavate prospekt. 791 78-22

Pozor!

Zavarujte proti požaru poljske pridelke, hmelj, gozdove, hiše in gosp. poslopja.

Zavarujte se lahko za par mesecev.

Premije zelo nizke. — Pojasnila daje ustrezno ali pišmano

Jadranska

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

52-35

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 35,000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

Dipilarno varni zavod.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakega, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštno položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednosne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Telefon Štev.: 35.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

Registrat. kreditna in stavbena zadružna z o. m. zav. Prešernova ul. 15

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 5% to je 5 Din od sto, proti odpovedi po 5½% Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru.

Prva narodna brivnica

948 Lastnik 20-5

Matija Bukovčan,

Celje, Kralja Petra cesta št. 27

Opozjam cenj. občinstvo v mestu in okolici na dobro in čisto posrežbo. Prevzemam tudi britve za brušenje z enoletnim jamstvom.

Električni stroji proizvod A E 6

električni števci proizvod A E 6

žarnice Tungsram, vse elektrotehnične potrebščine v za-

logi po zelo ugodnih cenah

9-6

ELEKTROTEHNIČNA TVRDKA

KAROL FLORJANČIČ, CELJE.

III

Proračuni brezplačno.

Obl. konc. posredovalnica za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in malih posestev, industrijskih podjetij itd. itd. vestno in točno. 45-16

53

Stavbno in galerijsko kleparstvo

Franjo Dolžan

Kralja Petra cesta

CELJE

Kralja Petra cesta

izvršuje vse dela točno in solidno. = = =

Cene zmerne.

53

Proračuni na razpolago.

52-36

126 50-33

VSEH VRST

PRIZNANO SOLIDNA POSTREŽBA

FRANJO FAGANEL — CELJE

Gosposka ulica 26.



Velika zaloga vsakovrstnih kravat, moških pasov in svilenih žepnih robcev.

Trgovina z galanterijskim in modnim blagom, ▷ ženskim in moškim perlom ter igračami ▷

FRANC KRAMAR

144 50-31 poprej Prica & Kramar
Na drobno! CELJE Na debelo!

Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.

Razširjajte „Novo Dobo!“



SUKNO

82 50-34

pristno češko za moške in volneno za ženske obleke in razno manufakturo kupite radi direktnega importa po čudovito nizkih cenah samo v veletrgovini in razpošiljalnici

R. Stermecki, Celje.

Vloge nad K 1.000,000,000.—

Kapital in rezervē K 200,000,000.—

SLAVENSKA BANKA D./D. PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana - Zagreb - Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor, Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac, Budapest (Balkan bank), Split (Dugosl. ind. banka), Wien (M. R. Alexander)

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu po

4½%

brez odpovedi

5%

proti 30-dnevni odpovedi

5½%

proti 60-dnevni odpovedi

6%

proti 90-dnevni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga ter plačuje rentni in invalidski davek sama.

Poštne položnice so na razpolago.

POSOJILNICA V CELJU

NARODNI DOM (NA OGLU V PRITLIČJU)

Stanje hran. vlog čez K 52,000.000—

Vrednost rezerv čez K 14,000.000—

Sprejema hranične vloge na hranične knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po **4½% brez odpovedi, 5-5½% z odpovedjo, veče stalne naložbe po dogovoru**

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantnejše.

Kupujemo

Lycopodij (omlišje),
kumno, Janež, lipovo cvetje po najvišjih cenah.

Drogerija „SANITAS“ Celje.

99 104-50

Oglejte si
manufaktурно trgovino
J. KUDIŠ

Gaberje št. 3 (gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina.
Priporoča se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer suknja za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

KAROL PAJK

CELJE, KRALJA PETRA GESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufakturne in modnega blaga, posebno moškega perila. V zalogi vse nove sokolske potrebuščine.

807 25-9

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje
in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

Oset Andrej, Maribor

Aleksandrova cesta 57

818 69-18

Telefon 88



Najfinjejši medicinalni konjak

in vse vrste žganja iz sadja izdeluje

**PARMA VELEŽGANJARNA, ROBERT DIEHL,
CELJE**

60-16

SLOVENIJA

Centrala: Razlagova ulica.

Lastni kamenolomi.

Kamnoseška industrijska družba v Celju

izvršuje nagrobne spomenike, grobnice, oltarje, pohištvene plošče, zidne obklade iz pohtskega granita in vseh vrst marmorja, dalje stopnice, podstavke in vsa v to stroko spadajoča dela.